ANUL XXV.—No. 83.—Luni 26 Martie 1907.

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
3 luni 10 lei
6 luni 20 „
Un an 40 „
Abonații primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III
Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserții și reclame
1.25 linia

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
— 11, Strada Brezoianu 11, București —

Primarul Vienei, dr. Lueger la Lovrana.—(Vezi explicația)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Duminecă, 25 Martie.— † Buna-Vestire.

Catolic

Duminecă, 7 Aprilie.—Rusin.
Răs. soarelui 5,49. Ap. soar. 6,47

București 25 Martie.

Presa străină

Era foarte firesc ca presa străină să se ocupe cu tristele evenimente, cari aŭ însângerat țara noastră în vremea din urmă. In tot timpul turburărilor sătești, chestiunea de căpetenie pentru ziarele străine a fost aceasta.

Deși nu e Stat mare, România prin poziționea ei geografică și culturală, prin vigoarea de care a dat atâtea dovezi și prin purtarea ei cumpănită, care a ferit de multe ori Europa de grele încurcături, are însemnătatea ei în concertul Statelor și e dar natural ca opiniunea publică din cele-l-alte țări să se emoționeze când se petrec la noi lucruri grave.

Se poate emoționa însă cine-va în deosebite feluri, și, nu e fără de interes să aruncăm o repede ochire asupra felului cum s'a interesat de noi presa diferitelor țări.

In multe părți am întâmpinat o simpatie adevărată și o încredere isvorâtă dintr'o dreaptă prețuire a țărei și poporului nostru.

Am văzut manifestându-se asemenea simțiminte în presa germană, engleză, franceză și cu deosebire în cea italiană. Din țările apropiate de noi, am întâmpinat simpatie din partea presei sârbești și a unei bune părți din presa bulgară. In privința acestei din urmă trebue să însemnăm însă că s'aŭ găsit și ziare bulgărești cari să îndemne pe Bulgaria a profita de încurcătura momentană a României.

Dar am fost surprinși, în chip neplăcut, de atitudinea unei mari părți din presa austro-ungară.

Aŭ fost ziare austriace cari aŭ îmbrățișat cauza noastră, căutând din cel d'întâiŭ moment să liniștească opiniunea publică.

Aŭ fost însă și ziare austro-ungare de acele—și încă foarte importante—cari și-aŭ pierdut cumpătul cu desăvârșire, aŭ tăbărît asupra țării noastre cu injurii și aŭ căutat să alarmeze întreaga Europă și până și America.

Cauza e cunoscută: li s'a părut acelor ziare că mișcarea țărănească e anti-semită.

Urmarea a dovedit că această părere nu avea temeiŭ și atunci, e drept, unele din ziarele austro-ungare aŭ revenit și și-aŭ amendat atitudinea; altele însă aŭ stăruit în rătăcirea lor.

Facem această constatare nu spre a ne plânge: simpatiile nu se impun nici nu se discută. O facem în speranța că confrații noștri din Austria și Ungaria își vor fixa un moment atențiunea asupra experienței neplăcute ce aŭ făcut.

In adevăr, în pornirea lor de a privi evenimentele din țara noastră numai prin prizma chestiunii israelite, acele ziare n'aŭ făcut nimănuĭ nici un bine.

Cum foarte drept a spus-o în coloanele ziaruluĭ nostru un tinăr evreŭ, d. Askenasy, prin publicațiunile neadevărate asupra României nu se făcea alta de cât se prepara «o atmosferă pestilențială pentru evreii credincioși Patriei».

Dar mai e o considerațiune care trebue să facă pe confrații austro-ungari a căuta să se desbare de acest cusur al mentalității lor față de țara noastră:

Titlurile datorieĭ publice a României se găsesc în cea mai mare parte în mâini străine. Cred oare confrații austro-ungari că, alarmind opiniunea publică europeană și chiar de peste Ocean, fac un serviciŭ detentorilor de titluri române?

Din cauza temerilor neîntemeiate, provocate de acești confrați, hârtiile noastre aŭ avut scăderi și nu credem ca cei cari aŭ suferit perderi din cauza aceasta, să le fie recunoscătorĭ.

DIN GERMANIA

(Coresp. particulară a ziaruluĭ «Universul»)

Berlin, 23 Martie.

Impăratul Wilhelm despre demonstrația din noaptea alegerilor parlamentare

Revista săptămânală „Roland din Berlin" scrie următoarele:

Memorabila noapte a alegerilor parlamentare cu demonstrațiunea patriotică înaintea palatuluĭ regal, va fi redată posterității în tablouri. Profesorul Francisc Skarbina a fost însărcinat să facă un tablou, care să fie reprodus și distribuit într'un milion de exemplare.

Numitul ziar spune că profesorul Skarbina a presentat zilele trecute împăratuluĭ Wilhelm, schița acestuĭ tablou. Suveranul german a făcut observațiunea că pe persoana sa s'a pus prea mare fond. Se spune că împăratul Wilhelm ar fi zis: „Un petec sur și deasupra luĭ un coif, ar fi de ajuns, căci este doar lucru clar că eŭ mă aflu sus la fereastră. Afară de aceea mi-am închipuit cu totul alt-mintrelea această chestiune. Mai mult popor trebue să fie în tablouri. O mare mulțime de popor, cât poate privi ochiul, și acest popor în cea mai mare mișcare. Privelișteа a fost atât de puternică, în cât am trebuit să trimet după împărăteasă, care se afla în pat. Ea trebuia să vadă aceasta, și ast-fel ea se ivi pe balcon îmbrăcată cu o blană și având în cap un șal. Acest tablou era să fie desemnat de sus în jos după cum aveam înaintea ochilor o mare de fețe. După cum am spus, trebue mult popor, foarte mult popor!"

Dramă din gelozie

Din Dresda se anunță următoarele:

Alaltă-eri lăcătușul Francisc Proksch a încercat să ucidă pe amanta sa, o femee cu moravuri ușoare, cu numele Elisabeta Băurich, trăgând asupra eĭ un foc de revolver. Femea a fost rănită ușor la umăr. Atentatorul și-a tras după aceea un glonte în piept. Rana însă nu este primejdioasă. Proksch a fost arestat și dat pe mâna parchetuluĭ.

Nenorocire

Din Halle, lângă riul Saale, se anunță:

Duminecă trecută două bărcĭ de pe riul Saale, din causa apeĭ mari aŭ fost smulse și aruncate peste digul de la Trotha. Două bărbați și o damă, originari din Lipsca, s'aŭ înecat.

Condamnarea unuĭ soldat

Consiliul de războĭ din localitatea Allenstein a condamnat la un an închisoare pe soldatul de dragoni Dzisewski, care și-a tăiat degetul mijlociŭ de la mâna dreaptă pentru ca să scape de armată, unde suferea foarte multe maltratări.

Incendiŭ

Un incendiŭ a prefăcut în cenușă o casă din strada Sf. Michail din orașul Hamburg. Locatarii fură cuprinși de o mare panică, văzându-se împresurați de flăcări. Un tinăr, care a sărit pe fereastră, și-a rupt un picior și și-a spart capul. Nenorocitul a fost transportat la spital. O femee a murit asfixiată de fum. Un copil, care a suferit arsuri grave, a murit pe drum pe când era transportat la spital.

Meyer.

CRONICI FEMININE

E bine să se ducă copiii la teatru

Copiii din orașe participă prea de timpuriu la viața adulților și se învață a azista la petrecerile lor. Asta depinde mult și de medici. Dacă cei din casă nu vorbesc de teatru, negresit că dorințele copilului nu vor tinde într'acolo; dar auzind vorbindu-se mult și cu însuflețire despre teatru, dorința sa cea mai vie va fi să vadă și el reprezentații.

S'a discutat mult chestia dacă copiii trebue saŭ nu să se ducă la teatru. E de sine înțeles că pentru copiĭ teatrul nu trebue să fie nici odată un local de petrecere, ci pururea un templu de educație, ceeace, bine înțeles, nu esclude cu totul plăcerea și distracția, căci un copil poate și trebue să se bucure și de învățămintele ce se daŭ sub o formă frumoasă.

Dar chestia educației e însemnată mai ales pentru copiĭ mai mari. Să ducĭ copiiĭ micĭ la teatru e adesea o faptă nechibzuită, fiindcă copilul nu înțelege și nu folosește mai nimic; apoĭ e și nesănătos. Șederea în săli pline, cu ventilație neîndestulătoare, nu poate de cât vătăma copilul.

E decĭmai bine să nu ducem copiiĭ micĭ la teatru. Chiar și copiiĭ mai mari e bine să-i ducem cât mai rar la spectacole. **Silvia.**

SAPTAMANA POLITICĂ

IN STRĂINĂTATE

Intrevederea de la Rapallo

Intrevederea dintre principele de Bülow și d. Tittoni la Rapallo dă loc, firește, la comentariile cele mai variate. Pentru unii ea nu are importanță politică; pentru alții are o însemnătate considerabilă, conversația celor doŭ oameni de Stat trebuind să cuprindă toate gravele probleme de la ordinea zilei discuțiilor internaționale. De sigur că prințul de Bülow și d. Tittoni și-aŭ expus vederile asupra situației politice, dar este tot atât de sigur că nu este de așteptat din întrevederea de la Rapallo nici o schimbare notabilă în orientarea puterilor.

Politica Italieĭ este bine stabilită atât față de Germania cât și față de puterile cu care ea întreține relații în special cordiale. Italia este și rămâne aliata Germanieĭ și Austrieĭ, dar nu înțelege ca această alianță să o paralizeze or cât ar fi în prieteniile ei și în apropierile ce crede necesare salvgardăreĭ intereselor eĭ.

Relațiunile cordiale cu Anglia și Franța sunt tot atât de prețioase pentru Italia ca și înțelegerea eĭ cu Germania și a dovedit la Algesiras ce preț pune pe aceste relații.

Se caută acum a se ști dacă, la Haga, Italia va urma pe Anglia saŭ pe Germania. Este copilăresc să se discute asupra acestuĭ punct, întru cât nici nu se știe cum va fi introdusă la Conferința păceĭ propunerea engleză și este sigur de altă parte, că Franța, întâia prietenă a Angliei, va lua poziție contra limităreĭ armamentelor. Această chestiune, orĭ-ce s'ar întâmpla, nu poate determina o remaniere a grupăreĭ puterilor și sforțările prințului Bülow nu aŭ avut de sigur scopul de a convinge pe d. Tittoni de necesitatea pentru Italia de a susține pe Germania în contra propuneriĭ engleze.

Unele ziare aŭ observat că în cursul întrevedereĭ de la Rapallo cancelarul german și ministrul de externe italian aŭ pus nouile baze ale uneĭ reînoiri a Tripleĭ aliante. Nu este vorba de aceasta pentru moment și nici într'un caz Italia nu se va lega mai strins de Germania și Austria de cât este astă-zi legată. Lumea politică trebue să se încredințeze bine de faptul că Italia nu joacă dublu joc, că între Germania și Anglia și Franța ea poate juca un rol generos, poate contribui la apropierea acestor puteri, tot așa după cum Franța a contribuit la apropierea Angliei de Rusia.

Din acest punct de vedere trebue observată totdeauna politica italiană și ast-fel pot fi explicate aparentele contrazicerĭ în acțiunea politică a cabinetuluĭ din Roma, care este un element de pace în Europa.

O idilă primejdioasă

Toate partidele politice rusești se trudesc a căuta vre-o vină guvernuluĭ, spre a'l putea proclama răspunzător de disolvarea Dumeĭ. Din această cauză argumentele alese pentru discuție și caracterul acesteia, sunt de mai nainte predispuse spre a putea servi contra guvernuluĭ.

Mai este adevărat că toate partidele de opoziție caută cu orĭ ce sforțare să întârzie disolvarea. Deunăzĭ, într'o întrunire a cadeților, socialiștilor, revoluționarilor, social-democraților și membrilor partiduluĭ munceĭ, s'a propus a se supune direct, fără discuție, proiectele importante uneĭ comisiuni spre a se mărgini numărul oratorilor în Dumă. S'aŭ opus însă la aceasta revoluționarii, spunând că Duma, așa cum e compusă, trebue să ridice țara tocmaĭ prin discursurĭ, cărora le atribue cea mai mare importanță. „Trebue să vorbim pentru ca cuvintele noastre să poată pătrunde în conștiința națională, după cum diamantul pătrunde în sticlă".

In ședința de Luni, în timpul discuției chestieĭ agrare, a fost o adevărată demonstrațiune a arteĭ de a se impresiona poporul. Capul socialiștilor, Zereteli, a pronunțat un violent discurs contra proprietățeĭ private și contra actualuluĭ regim spre a se face efect asupra spiritualuĭ țăranilor.

Ziarele, de altă parte, declară că cabinetul este satisfăcut de Dumă și crede că va putea lucra de acord cu elementele moderate, pentru binele națiuneĭ. O justificare a acestor speranțe s'a avut într'o convorbire a unuĭ deputat evreŭ din Petersburg cu ministrul justițieĭ.

Ministrul și amicii luĭ se arată satisfăcuți de actualul mers al Dumeĭ; partidele revoluționare sunt deasemenĭ mulțumite; cadeții sunt de aceiași părere și partidul munceĭ de asemenĭ.

In definitiv Duma ar fi o familie de fericiți, în care guvernul și deputații ar trăi o idilă liniștită, dacă conservatorii nu ar fi cu desăvârșire nesatisfăcuți.

UN PROVERB PE ZI

Iubirea ginerilor către soacre e ca soarele de iarnă.

Inmormântarea LUI VASILE LASCAR

Eri, la 2 d. a., s'a făcut în mijlocul uneĭ enorme afluențe de public, înmormântarea luĭ Vasile Lascăr, fost ministru de interne.

Serviciul divin a fost oficiat la orele 2 d. a., la locuința defunctuluĭ, din str. Teilor No. 65.

Aŭ luat parte pe lângă bărbații politicĭ de-aĭ tuturor partidelor, delegațiuni de-ale serviciilor polițienești din toată țara, foarte mulți comisarĭ din Capitală, d-niĭ inspectorĭ de poliție și d. prefect Emil Petrescu.

Printre persoanele de față am remarcat, pe d-niĭ miniștriĭ Dim. A. Sturdza, Em. Costinescu, Anton Carp, Ion I. C. Brătianu și V. G. Morțun.

Pe d-niĭ Eug. Carada, I. Kalinderu, Vintilă Brătianu, C. Alimănișteanu, prefectul jud. Ilfov; Valerian Ursianu, Theodor Iulian de la Curtea de casație; dr. Manolescu, C. Băicoianu de la Creditul urban; I. G. Bibicescu, P. Missir, Al. Marghiloman, C. Olănescu, dr. Anghelescu, Al. Radovici, Luca Ionescu, Triandafir Djuvara, ministru plenipotențiar; I. G. Sailă, Const. I. Băicoianu, fost secretar general al ministeruluĭ domeniilor; Sipsomo, Niculescu-Dorobanțu, C. Filitis, C. Mușceleanu, Stambulescu, Take Policrat, P. Negulescu, Dragu, Ioan Tanoviceanu, Demetru Negulescu, Grigore Giani, N. Cezărescu, Vintilă Rosetti, pictorul Costin Petrescu, Victor Ionescu, Mumuianu, I. Procopie-Dumitrescu, Gr. Stefănescu, Th. Stefănescu, d-niĭ generali Hiottu, Tătărăscu, Culcer; dr. Marinescu, dr. Obreja, Ghica-Deleni, Const. Disescu fost ministru, Horia Rosetti, R. P. Voinescu, Barbu Pălțineanu, Take Ionescu fost ministru, Al. Crăsnaru, Michail Pherechide, Lazaridi, Petrof, I. St Furtună, Brănceveanu, dr. Stănescu și Al. Iliescu, (Olt); Vasp. Pella, C. Tătărăscu. dr. Popescu, dr. Iarca, dr. Gălcă (R.-Sărat); Șt. Șendrea, Elie Radu, Stefan Cezianu și alte nenumărate delegațiuni de cetățeni din întreaga țară.

Serviciul divin

I. P. S. S. Mitropolitul primat sosi la orele 1 d. a. și oficiă o moliftă pentru odihna sufletuluĭ celui plecat dintre cei vii.

La orele 2 începu serviciul divin, oficiat de P. S. S. Archiereul Sofronie Craioveanu, înconjurat de clerul bisericeĭ parohiale și de clerul bisericeĭ Sf. Nicolae-Vlădica.

In camera mortuară se aflaŭ membrii familieĭ, clerul, d-niĭ miniștri și alte câte-va personalități. Toți ceĭ-l'alți ocupaŭ camerile vecine, scara și curtea, până în stradă.

Pe catafalc se aflaŭ depuse nenumărate jerbe de florĭ naturale, între cari două frumoase jerbe trimise de M. S. Regina; o prea frumoasă coroană de florĭ naturale din partea M. S. Regeluĭ.

Suveranul era reprezintat la înmormântare prin d. maior Torocoanu iar M. S. Regina prin doamnele de onoare Bengescu și Poenaru.

Din partea A. S. R. Principeluĭ Ferdinand ședea d. maior Greceanu.

Discursurile

După oficiarea serviciuluĭ divin se făcu o tăcere profundă.

Primul-ministru, d. Dimitrie A. Sturdza, pronunță primul discurs, emoționat și cu lacrimile în ochĭ.

Suntem emoționați până în fundul inimeĭ, zice d-sa, fiind că s'a depărtat de lângă noi unul dintre fruntașiĭ care, cu munca și cu energia sa nemăsurată, a dat avânt multor instituțiuni ale țareĭ, și s'a depărtat tocmaĭ în aceste momente de mare grije pentru țară.

Ceea-ce trebue să ne pătrundă, ca învățămînt, în fața acesteĭ atât de simțitoare pierderĭ este, că atunci când vedem pe unul din noĭ părăsindu-ne din viață, să ne strângem maĭ mult rîndurile.

Moartea luĭ Vasile Lascar, nu e lacună care se poate îndeplini, căcĭ el a fost un fruntaș. Sufletul luĭ să ne învețe și să ne conducă la fapte bune astfel ca să se resimtă țara cum s'a resimțit când el a trăit și a lucrat pentru binele eĭ.

D. C. Disescu

Fostul ministru al instrucțiuneĭ d. C. Disescu a vorbit în numele Senatuluĭ.

Zice că defunctul a fost un liberal constant, în uzul clasic al cuvîntuluĭ. El știa că libertățile nu pot trăi de cât sub scutul ordineĭ administrative de aceia a lucrat din răsputerĭ spre a o întări.

El trăia numaĭ din prezent de aceia era călăuzit de nevoile pe carĭ le observase în viața publică.

Enumără legea organizăreĭ politice generale a statuluĭ, a ornanizăreĭ administrative, legea electorală, etc. datorite defunctuluĭ.

Când îi lipsia punctul de sprijin în parlament el îl găsea în public, căruia i se adresa.

Țara pierde foarte mult prin moartea luĭ Vasile Lascăr. Ne maĭ rămâne speranța, că privind pe fruntea sa înghețată vom citi: o viață întreagă închinată binelui obștesc, și că ea ne va călăuzi pașiĭ acestor l'alți.

* * *

Maĭ vorbesc d-niĭ Take Ionescu, fost ministru de finanțe, din partea Camereĭ deputaților; M. Antonescu, din partea baroului Ilfov și Al. Constantinescu din partea amicilor.

Ridicarea de pe catafalc

Inspectoriĭ de poliție din București și maĭ mulți șefi de poliție din țară aŭ ridicat apoĭ de pe catafalc sicriul de metal în care se afla corpul defunctuluĭ, l'aŭ scos din camera mortuară și l'aŭ așezat pe carul funebru, aflat la poarta locuinței.

Armata, care era înșiruită pe cele două trotuare a dat onorurile militare. A fost: un escadron din reg. 2 roșiorĭ, o baterie din reg. 2 artilerie și un batalion din reg. 1 geniŭ.

Plecarea cortegiuluĭ

La orele 3 și 20 m. cortegiul funebru se puse în mișcare.

In capul cortegiuluĭ mergeaŭ două care purtând coroanele de florĭ, apoĭ două șefi de poliție carĭ duceaŭ: o coroană a poliției din Capitală și o altă coroană a poliției din țară.

Am remarcat următoarele coroane: acea a serviciuluĭ siguranței și administrativ cu inscripția: „Reformatorului Vasile Lascar"; a gorjenilor cu inscripția: „Celuĭ maĭ valoros fiŭ al Gorjuluĭ, mare patriot și mare om de Stat"; a d-luĭ Mariu Theodorian; a familieĭ Alex. Constantinescu; a clubuluĭ liberal din Capitală; a culoareĭ de galben; a familieĭ D. Berlescu, etc.

Alțĭ șefi de poliții ducea perinele cu decorațiuni.

Carul funebru era încărcat de coroane de florĭ și jerbe.

Pe o ploaie măruntă și deasă cortegiul plecă pe strada Teilor.

Armata se retrase, iar nenumărații conoscuți, prietenĭ, devotați, ofițerii de poliție din țară, așezați pe rînduri și membrii familieĭ, urmară pe ilustrul până la cimitirul Bellu, localul de eternă odihnă, unde se înmormântară ultimele rămășițe ale luĭ Vasile Lascăr.

* * *

S'aŭ primit telegrame de condoleanță din întreaga țară.

Iată telegrama dată familieĭ regretatuluĭ fost ministru de interne de corpul ofițerilor de poliție din Capitală:

Funcționariĭ și ofițerii de poliție, dezolați de perderea iubituluĭ lor bine-făcător și reorganizator, îĭ păstrează eterne sentimente de recunoștință și veneratiune și exprimă îndurerateĭ sale familiĭ cele maĭ sincere condoleanțe, dorind ca virtuțile celuĭ dispărut să fie celmaĭ frumos patrimoniŭ al urmașilor săĭ.

In numele tuturor:

Sc. Orăscu, directorul prefecturei Capitalei; C. Durma, maior Th. Popovicĭ, P. Oprescu, M. N. Micșunescu, Gh. Crețu, Vasile Andromescu, Titu Popovici, Alfons Bileanu, Petre C. Palade, inspectorĭ; Romulus P. Voinescu, inspector șef al siguranței; maior C. Brătianu, comandantul sergenților.

Marin.

Primarul Vieneĭ, dr. Lueger la Lovrana

— Vezi ilustrația —

Dr. Carol Lueger, primarul Vieneĭ, care a fost astă iarnă foarte grav bolnav, grație îngrijirilor date de medicĭ, se află acum în reconvalescență în stațiunea balneară maritimă Lovrana, în Istria, nu departe de Abbazia.

Ilustrația noastră reprezintă pe dr. Lueger pe terasa locuinței sale din Lovrana.

O PILDĂ FRUMOASĂ

In aceste timpurĭ grele, când la țară domnește jalea pricinuită de sângeroasele răscoale, e îmbucurător să semnalăm înființarea de curând în satul Runcu, din Romanați, a uneĭ instituții culturale țărănești.

In acel colțișor al țareĭ, un grup de român de inimă, a fondat o societate cu numele de «Lumina» și cu menirea de a lumina mintea țăranimeĭ și a-i arăta calea cea bună pe care trebue să pășească, ca să ajungă acolo unde tinde.

Societatea a fost înființată de un fiŭ al aceluĭ sat, student în Capitală.

Departe de a instiga pe țăranĭ la rescoale și devastărĭ spre a-și câștiga drepturile, acea societate le dă mijloacele de a se cultiva, dat fiind că cultura e cea maĭ bună garanție pentru a ajunge la o ameliorare serioasă a soarteĭ.

Ast-fel societatea lucrează la răspândirea cunoștințelor practice printre sătenĭ, pentru ca aceștia să știe cum să îngrijească de casă, de grădină, de curtea și de vitele sale precum și de viața și sănătatea sa.

Apoĭ societatea are grije de desvoltarea sentimentuluĭ de umanitate și iubire reciprocă între sătenĭ și a sentimentuluĭ datorieĭ către sine, către apropiate, către biserică și țară, cu un cuvînt, desvoltarea sentimentuluĭ religios, moral și național.

In fine societatea va maĭ purta grije de buna stare a bisericeĭ și școaleĭ satuluĭ și va răspândi și bine-facerea în măsura mijloacelor sale.

Spre a-și realiza scopul a fondat o bibliotecă populară și a organizat o școală de adulți și șezători țărănești în timpul ierneĭ și e pe cale de a improviza și o mică farmacie cu medicamentele cele maĭ indispensabile contra boalelor ce bântue populația rurală.

Din comitetul societățeĭ fac parte de drept preotul și învățătorul, primul ca președinte activ, iar cel de al doilea ca bibliotecar.

* * *

După cât știm, în Runcu nu s'a întîmpiat nici o turburare. Sătenii din acea localitate n'aŭ ridicat ciomegele contra arendașilor și proprietarilor, n'aŭ prădat și n'aŭ ucis, în fine n'aŭ desfășurat scenele înfiorător de groaznice ce s'aŭ întîmplat în alte părți.

Și pe când în jurul lor totul era în flăcărĭ, ei staŭ în liniște, așteptând ca să treacă urgia ne maĭ auzită ce se desfășoară, conștienți de datoria lor de a se înălța prin cultură.

«Lumina» din Runcu e frumoasă pildă care arată înrîurirea institutiilor culturale bine organizate și bine conduse asupra vieței și moravurilor populației rurale.

Mes.

Mișcarea țărănească

(Prin poștă de la corespondenții noștri particulari)

Vineri, 23 Martie.

CRAIOVA

După cum am arătat în telegrama de azi, d. locot. Gernătescu, din artilerie a plecat împreună cu 10 soldați din cavalerie, în comuna Glodu spre a potoli revolta de acolo. Satul fiind în apropiere de oraș, după 40 de minute trimisul comandamentuluĭ a ajuns acolo, unde, fără vărsare de sânge a pus mâna pe instigatorĭ, i-a legat și în cap cu primarul, un fost pușcăriaș, i-a adus la Craiova.

— Cu ocazia perchizițiunilor făcute la capiĭ răscoalelor din Moțățeĭ, s'a găsit la unul din aceștia,—cel maĭ înverșunat — Florea Pețulescu, un costum complet de ofițer. *Țăranii de acolo spun acum că Pețulescu umbla îmbrăcat în uniformă pe timpul răzvrătirilor și spunea că a fost învestit cu acest grad și însărcinat în acelaș timp de cei în drept să propage rebeliunea.*

— Din com. Strâmba, proprietatea d-luĭ Iacovache Strâmbeanu, au fost înaintați parchetuluĭ provocatoriĭ la răscoală: Constantin Ciora, Const. Marică, Costică Ciocea, Ion Muricâ și alțiĭ 12.

— Pe lângă capiĭ instigatorĭ carĭ vor fi dați judecăteĭ pentru acest fapt, și carĭ în acest caz urmează a fi judecați de Curtea cu jurĭ, se maĭ trimit în judecata tribunaluluĭ pentru furt și aceĭ dintre țăranĭ carĭ, cu ocazia devastărilor, aŭ furat din producte le și averea arendașilor saŭ proprietarilor.

— Aŭ maĭ fost arestați Ion Liciu Pavel și Ion Lepădatu Bosneag, ca ceĭ carĭ aŭ îndemnat la revoltă pe locuitorii din Genciu.

— Pagubele cauzate arendașilor Costescu și Crăciunescu la Giubega, acolo unde s'a declarat întâiŭ revolta, ating suma de 165 miĭ leĭ.

— Azĭ aŭ sosit în localitate 2 surorĭ de caritate carĭ vor fi atașate la ambulanțele sanitare de carĭ am vorbit.

*** Ștefan R. Ionescu, comerciant din Băilești, n'a suferit nici o vătămare pe timpul răscoalelor.

ROȘIORI

Completez cu amănunte telegrama mea de erĭ. Căpitanul Cantacuzino, aflat în Bălțați cu o companie de infanterie pentru potolirea revoltelor țărănești, a reușit să descopere o bandă de escroci carĭ căutaŭ să profite de pe spinarea celor nevinovațĭ. Acești escroci sunt: Munteanu, arendașul comuneĭ Bălțați, V. Chitigescu, comandant de pompe comunale și Ion Chitigescu sergent-major instructor militar. Acești 2 frați Chitigescu, mergând prin acea comună spre a potoli agitația, băgase teama în toți locuitorii. — Eĭ, în unire cu arendașul Munteanu, formase un fel de asociațiune spre a escroca pe ceĭ nevinovați. Vasile Chitigescu se prezenta pe la diferiți locuitorĭ și le spunea că dacă vroesc să nu fie arestați să se ducă la arendaș și să se învoiască cu el asupra despăgubirilor. Locuitorii aceștia, căzuți în năpastă, trebuia să-i dea luĭ Munteanu diferite sume, fie-care după puterea luĭ.—Munteanu, care era arendașul com. Bălțați, proprietate a moștenitorilor Puricescu, fuseso și el devastat și bătut.

Căpitanul Cantacuzino, simțind aceste operațiuni, ia afacerea din scurt. Dispune arestarea luĭ Vasile Chitigescu, care se afla în Roșiorii-de-Vede. Pe la 4 ore dimineața 4 soldați și 1 caporal îl aresteză și-l duc în Bălțați.

Aci, luat de scurt, mărturisește tot adevărul, spunând că are acasă 2400 leĭ în banĭ, polițe și chitanțe. Odată acestea mărturisite V. Ghitigescu însuș trimete un bilet prin soldați acasă, iar soția luĭ liberează 1200 leĭ, 4 polițe și 2 chitanțe toate în suma de 2400 leĭ.

Banii, polițele și chitanțele acestea fuseră luate sub amenințare de arestare de la d. Păun Popescu, cârciumar în Bălțați.

Escrocii aceștia aŭ operat identic și asupra multor țăranĭ nevinovați.

Vasile Chitigescu, I. Chitigescu și arendașul Munteanu aŭ fost arestați și înaintați parchetuluĭ.

Aŭ maĭ fost devastate și cele 2 infirmerii ale comuneĭ.

Țăranii năpustindu-se asupra infirmeriilor și-aŭ luat copiii, internați aci, fiind bolnavi de scarlatină, aŭ azvârlit în drum: păturile, băile, medicamentele etc. Agentul cercului societățeĭ, N. Teodorescu-Vârtej, și N. D. Dobrescu se refugiaseră în localul primărieĭ.

Primarul I. Șt. Zabana și secretarul Antonescu, luându-le receptoarele, căcĭ eĭ vroiaŭ a cere forța armată, aŭ fost bătuți grozav cu ciomegele până la gara Țigănești. Aci șeful găreĭ i-a ascuns în pimniță în niște putinĭ. Țăranii i-aŭ căutat, dar nu i-aŭ găsit.

Ambii agenți se află în căutarea spitalului Roșiorii-de-Vede.

T.-MAGURELE

In județ e liniște completă. In nici o comună nu s'a maĭ semnalat nici o revoltă. Armata, aflată în județ, arestează pe toți aceĭ la carĭ se găsesc obiecte și unelte de furat.

Radu Petrescu, zis Cartianu, cel despre care se spunea că făcea instigațiĭ printre țăranĭ îmbrăcat în uniformă de general, a fost adus aicĭ, iar astă-zĭ a fost chemat la instrucție. El a spus că svonul e falș, de oare-ce a fost arestat într'o comună din jud. Olt, unde se găsea ca custode la o avere sequestrată; neagă că ar fi fost instigator saŭ a luat parte la devastărĭ.

*** Se știe că între capiĭ răscoaleĭ a fost considerat și I. Iliescu, învățător din Poroschia. El declară că văzând ce îndărjiți sunt Poroschenii, i-a chemat la școală și prin vorbe bune i-a făcut să se potolească, luând măsurĭ ca toți să înconjoare satul pentru ca devastatorii din spre Alexandria să nu intre în comună, apoĭ plecând spre Alexandria a comunicat celor în drept că în acea comună oamenii sunt pacinicĭ și să se ia măsurĭ ca ceĭ din Alexandria să nu pornească spre Poroschia; atunci a fost arestat.

*** Astă-seară a sosit un convoiŭ de peste 40 arestați.

*** Din toate comunele rurale din acest județ în număr de 128, a rămas nedevastate aproape 72.

PLOEȘTI

Unii dintre țăranii răzvrătitorĭ, după ce aŭ fost arestați, și-aŭ dat socoteala de gravitatea neorînduelilor lor. Ei sunt atât de disperați, în cât ar vroi să-și curme zilele. Am arătat că un răzvrătitor s'a sinucis chiar când se afla în arest, în chipul cel maĭ oribil, spintecându-și abdomenul cu un ciob de geam.

Dar abia apărușe în ziar această sinucidere, și când iată că se anunță alta nouă.

Săteanul G. Pascu, din Sângeru, implicat în devastările din acea comună, care nu se predase autorităților, s'a sinucis spânzurându-se de un arbore din pădure.

R.-SĂRAT

In tot timpul zilei de azĭ aŭ fost aduși numeroși sătenĭ de prin comunele răsculate.

Tribunalul a confirmat azĭ mandatele emise în contra instigatorilor Ion G. Dobre și Zamfir Bardaș, din Vâlcelele. *Mulți sătenĭ găsiți nevinovați aŭ fost puși în libertate; eĭ aŭ arătat pe ceĭ ce i-aŭ îndemnat la răscoală și aŭ spus că aŭ fost luați forțat și amenințați cu moartea în caz de nesupunere.*

Din inițiativa d-luĭ dr. Negrescu, medicul primar al județuluĭ, cu concursul d-lor I. Mihăescu, proprietar, și Radu Irimia comersant, s'a format o listă de subscripție, adunându-se 954 leĭ și 60 banĭ, spre a se îndulci traiul bravilor soldați din reg. 9 R.-Sărat, batalionul 7 vânători Cerna-Voda și escadronul 6 călărași R.-Sărat, carĭ s'aŭ luptat vitejește apărând cu viața lor, orașul și județul R.-Sărat, de invaziile țăranilor răsculați.

Suma de maĭ sus s'a adunat astfel: comuna R.-Sărat a dat 200 leĭ; soc. de asigurare „Națională" 100 leĭ; d. C. Iliescu, prefectul județuluĭ 100 leĭ; banca agricolă 20 leĭ, iar restul până la 954 leĭ și 60 banĭ, a fost colectat de comercianții și cetățenii rămînicenĭ.

O asemenea listă a maĭ întocmit și d. C. Iorgulescu, deputat, care a și subscris 200 leĭ.

FĂLTICENI

Astă-zĭ, la ora 9 jum. dim. s'a ținut în sala teatruluĭ, consfătuirea d-luĭ prefect Ghițescu, cu proprietarii și arendașii de moșiĭ din acest județ.

La invitația d-luĭ prefect aŭ răspuns aproape toți proprietarii și arendașii.

D. Ghițescu a expus starea țăranilor și propune a se fixa de proprietarĭ și arendași prețurile muncilor, erbăritului etc.

La 12 consfătuirea se suspendă.

La ora 2 d. a. întrunindu-se din noŭ, proprietarii și arendașii, propun următoarele prețurĭ: 60 leĭ falcea pentru aceĭ țăranĭ care vor munci singurĭ pământul, 20 leĭ se va plăti de perechea de vite pășunatul, învoielile vor fi 3 din 5 și alte înlesniri pentru țăranii carĭ vor lucra singurĭ.

Celor-l'alți li se va arenda pământ după învoială.

In acest scop arendașii și proprie-

7

Ură de femee

ROMAN PASIONAL
de P. Manetty

PARTEA INTÂIA

II

— Nu înainte de a fi salutat pe d-na baroană — zise galant domnul Rezur, înclinându-se în fața tinereĭ femeĭ, care răspunse în mod gentil.

— Sunt puțin cam încurcat în a'ți spune despre ce e vorba — începu vicontele.

— Un advocat e ca un duhovnic căruia se poate spune orĭ-ce. In orĭ-ce caz de sigur ca nu aveți să roșiți de aceea ce aveți să'mĭ comunicați, pentru că în familia Saint-Remy nimenĭ n'a avut să roșească de nimic.

— Așa e, domnule. Si totuși cu toată cunoscuta probitate a tuturor membrilor familieĭ mele, astă-zĭ o gravă, o teribilă invinovățire s'a adus suroreĭ mele, celeĭ maĭ sfinte femeĭ.

Avocatul încruntă sprâncenele.

— Nu cum-va e vorba despre cele ce s'aŭ petrecut la hotelul Lourdes? întrebă d. Rezur.

Vicontele se înfioră și Jana avu o exclamație de groază.

— Ce fel? Știĭ?...

— Știu numaĭ ce spune ziarul acesta și nimic alt, care ascunzând numele actorilor faptuluĭ cu inițiale destul de transparente, vorbește despre o doamnă care a fost surprinsă în flagrant delict de adulter de către bărbat — zise avocatul punând pe masă un ziar de seară.

— Dar e o infamie!—exclamă vicontele, pe când sora luĭ isbucnea în lacrimĭ.

— De cum am citit articolașul acela, am întrevăzut imediat o infamie pe care d. baron de Rochefault și d-na baroană vor ști să o desmintă și să o denunțe autorităților judiciare. Sunt sigur că în toată afacerea nu e un cuvînt adevărat.

— Te înșeli, domnule Rezur. Faptul povestit e adevărat, afară numaĭ că nu e vorba de un adulter — zise vicontele, care repetă apoĭ avocatuluĭ tot ce-ĭ povestise surora luĭ.

Domnul Rezur îl ascultă cu atenție, mușcându-și din când în când buzele, după cum îĭ era obiceiul când nu putea pricepe câte ce-va.

— Nu ți se pare curioasă afacerea?—întrebă în cele din urmă vicontele.

— Foarte curioasă, într'adevăr. Sunteți sigură, d-nă baroană, de a fi pus scrisoarea anonimă care acuza pe bărbatul d-voastră într'una din cutiile birouluĭ d-voastră?—întrebă